

ЗА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ

КАДРИ

№ 4 (1253)
ВІСНИК
22
СІЧНЯ
1980 року
Ціна 2 коп.

Газета видається з вересня 1956 року

Орган парткому, ректорату, профкому і комітету ЛКСМУ
Української ордену Трудового Червоного Прапора сільськогосподарської академії

ЕМУ СПАСИБО

Улыбка Ленина согрела
Планете душу Октябрем
И неожиданно и смело
Вдруг заглянула в каждый дом.
Ему обязана рождением
Его земля, его страна,
Что не упала на колени,
Когда меч подняла война.

За то, что светит солнце жизни,
Сменив лучину и свечу, —
За все прекрасное Отчизны
Ему спасибо — Ильичу.
Ему и Партии спасибо,
Которую он создавал,
Увидеть не успев могучей
Страну, что Родиной назвал.

Н. ПОПОВА.

Назустріч виборам до Рад народних депутатів

24 лютого 1980 року відбудуться вибори до Верховних Рад союзних, автономних республік і місцевих Рад народних депутатів. У зв'язку з підготовкою до виборів партійні організації розгорнули широку агітаційно-пропагандистську роботу в трудових колективах і за місцем проживання населення. В її основі — глибоке роз'яснення внутрішньої і зовнішньої політики КПРС, рішень листопадового (1979 року) Пленуму ЦК КПРС, промови на Пленумі товариша Л. І. Брежнєва, мобілізація творчих зусиль трудящих на гідну зустріч 110-ї річниці з дня народження В. І. Леніна, на успішне виконання плану 1980 року, п'ятирічки в цілому.

На допомогу організаторам єдиних політднів, доповідачам, лекторам, політінформаторам і агітаторам публікується примірник тематика виступів.

В. І. Ленін про соціалістичну демократію.
КПРС — керівна і спрямовуюча сила радянського суспільства.
КПРС — авангард усього народу.
КПРС існує для народу і служить народам.
Промова товариша Л. І. Брежнєва на листопадовому Пленумі ЦК КПРС — наша бойова програма.

СРСР — соціалістична загальнонародна держава.
Багатство народу — найвища мета політики партії.
Держава сильна свідомістю мас.
Торжество ленінської національної політики.
Радянська людина — господар своєї країни.
Розвинуте соціалістичне суспільство — закономірний етап на шляху до комунізму.

Непорушний союз робітничого класу, колгоспного селянства, народної інтелігенції.

Демократизм радянської виборчої системи.
Вся влада в СРСР належить народам.
Ради народних депутатів — політична основа СРСР.
Конституція СРСР — втілення ленінських принципів народо-владдя.

Конституція СРСР живе, діє, працює.
Непорушний блок комуністів і безпартійних.
Соціалістичний спосіб життя — велике завоювання соціалізму.
Радянське суспільство — суспільство реальної демократії і справжньої свободи.

Єдність прав, свобод і обов'язків громадян СРСР.
Могутність і процвітання соціалістичної Батьківщини — головна гарантія прав радянських людей.

Патріотизм — у наших ділах і вчинках.
Роль трудових колективів у дальшому розвитку соціалістичної демократії.

Честь колективу — наша честь.
Від кожного — за здібностями, кожному — за працею.
Вільний розвиток кожного є умова вільного розвитку всіх.
Горде звання — громадянин Радянського Союзу.
Радянські жінки — справді вільні й рівноправні члени суспільства.

Радянські профспілки — школа комунізму.
Молодим — будувати комунізм.
Наші кандидати в депутати.
Депутат — повноважний представник народу.

Депутат — організатор і вихователь мас.
Наше місто (район, селище) від виборів до виборів.
Накази виборців, як вони виконуються.
Світовий соціалізм — головна революційна сила сучасності.
Інтернаціоналізм радянського народу.

Два світи — дві демократії.
Капіталізм — суспільство, позбавлене майбутнього.
Збройні Сили СРСР — надійний вартовий мирної праці радянського народу, оплот загального миру.

Захист соціалістичної Вітчизни — наш священний обов'язок.
Радянський Союз в авангарді боротьби за мир, за загальне і повне роззброєння.

ЛЕНІН І УКРАЇНА

Наша республіка привертала пильну увагу вождя пролетаріату з самого початку його революційної діяльності. Вона була одним з тих районів Росії, де після падіння кріпосництва почав швидко розвиватись капіталізм. Її економіка, яка органічно входила в систему капіталістичного господарства Росії, розвивалась за тими ж об'єктивними законами, що й економіка всієї країни. Ця спільність мала важливі наслідки для воєросійського пролетаріату, визначивши єдність його інтересів і дій в революційній боротьбі проти царизму і капіталізму.

Однією з найважливіших та вирішальних подій громадського життя Росії став вихід на історичну арену нового класу — пролетаріату, головної рушійної сили революційних перетворень країни. Робітничий клас України був складовою частиною всеросійського пролетаріату і, як частина цілого, розвивався у відповідності із загальними законами класової боротьби, відчуваючи величезний вплив таких революційних центрів, як Петербург і Москва. Як сила інтернаціональна, пролетаріат України формувався в основному за рахунок двох братніх народів — українського і російського. Це мало, як зазначив В. І. Ленін, велике прогресивне значення для подальшого зміцнення дружби українського і російського народів, для усвідомлення єдності їх інтересів, розвитку їх спільної революційної боротьби.

Історична заслуга Леніна в долі російського, українського та всіх інших народів нашої країни, в міжнародному комуністичному русі, перш за все, полягає в створенні Комуністичної партії — партії нового типу, партії дійсних пролетарських інтернаціоналістів.

Нещадно викриваючи великодержавну політику царату, капіталістів, В. І. Ленін разом з тим піддав ґрунтовній критиці ворогів визвольного руху українського народу — українських буржуазних націоналістів. Піднімаючи на найвищий щабель «національні справи», культивуючи національну ворожнечу, вони відволікали трудящі маси від головної — від класової боротьби проти царату. Великий Ленін заповідав трудящим України: «При

єдній дії пролетарів великоруських та українських вільна Україна можлива, без такої єдності про неї не може бути й мови». Історія боротьби за перемогу Радянської влади, будівництво соціалізму та комунізму довели правоту і підтвердили прозорливість В. І. Леніна, виражаючи насушли сподівання та надії робітничого класу України, всього українського народу.

Діяльність В. І. Леніна, його вчення зробили величезний вплив на створення і розвиток соціал-демократичних організацій на Україні. В. І. Ленін постійно цікавився соціал-демократичним рухом на Україні, надавав йому безпосередню допомогу й був тісно пов'язаний з його керівниками. Передовим робітникам були добре відомі перші ленінські твори, зокрема, видатний твір творчого марксизму «Що таке «друзі народу» і як вони воюють проти соціал-демократів?». Ця книга мала значне розповсюдження в марксистських гуртках на Україні і визначила подальшу діяльність всієї революційної соціал-демократії по вихованню, організації та згуртуванню багатонаціонального пролетаріату Росії.

Ленінський «Союз боротьби за визволення робітничого класу» встановив тісний зв'язок з соціал-демократами Києва та Катеринослава, які за його прикладом створили в цих містах свої «Союзи боротьби» і стали переходити від пропаганди марксизму в гуртках до масової політичної агітації, почали здійснювати поєднання соціалізму з робітничим рухом.

Найважливішим етапом на шляху формування партії більшовиків була діяльність ленінської газети «Искра». Навколо газети згуртувався весь цвіт революційного пролетаріату Росії. Серед агентів «Искры» та активних робітників іскровських груп на Україні були такі видатні соціал-демократи, як Д. І. Ульянов, Р. С. Землячка, А. Г. Шліхтер, А. Д. Цюрупа, Г. І. Петровський та інші. Вони були найближчими соратниками Володимира Ілліча по будівництву партії і зіграли величезну роль в згуртованості місцевих партійних організацій на позиціях послідовного марксизму, в ідейній та організаційній під-

готовці II з'їзду РСДРП. В 1901—1903 роках соціал-демократи України направили В. І. Леніну та редакції «Искры» більш як 400 листів. У відповідь були отримані десятки листів В. І. Леніна та Н. К. Крупської, в яких були поради з важливих питань теорії та практики революційного руху.

А в революцію 1905—1907 років більшовики України, опираючись на вчення В. І. Леніна, очолили боротьбу українського пролетаріату проти самодержавства, проти капіталізму. Володимир Ілліч особисто або через Н. К. Крупську листувався з Катеринославською, Харківською, Одеською, Луганською, Миколаївською та Поліською організаціями, з окремими партійними працівниками України, надавав їм величезну допомогу і націлював їх діяльність, допомагав порадами, надсилав своїх учнів для посилення роботи, для зміцнення керівництва партійними організаціями.

У своїх листах В. І. Ленін цікавився всім: кількістю робітників в комітетах, наявністю пропагандистів і агітаторів, роботою підпільних друкарень, випуском листівок. На Україні широко розповсюджувалися газети «Вперед», «Пролетарій», «Новая жизнь», які редагував В. І. Ленін. В них систематично друкувалися кореспонденції робітників України про підготовку до з'їзду РСДРП, про страйковий рух, про умови праці на заводах та інші. Публікувалися статті В. І. Леніна, декотрі з них видавалися на Україні окремими брошурами і передруковувалися в місцевих газетах. Сумська група РСДРП видала статтю В. І. Леніна «Пролетаріат і селянство», легальна газета київських більшовиків «Работник» передрукувала статтю «Напередодні». Широкою популярністю серед більшовицьких комітетів та груп користувалася книга В. І. Леніна «Дві тактики соціал-демократії в демократичній революції», в якій були науково обґрунтовані рішення III з'їзду партії. Про величезний авторитет В. І. Леніна серед більшовиків України промовисто говорить той факт, що він був одностайно обраний делегатом на III з'їзд від Одеського комітету РСДРП.

Ю. СЕМЕНЮК.

Ульянови у Києві

Свято береже український народ усе, що стосується перебування і революційної діяльності на Україні родини Ульянових. На Олешині, Дніпропетровщині, Запоріжжі, Львівщині, в Криму бували мати В. І. Леніна — Марія Олександрівна, його сестри Ганна Іллінічна, Марія Іллінічна і брат — Дмитро Ілліч. А 1903 року всі вони приїхали до Києва.

На той час Київ став важливим загальноросійським центром партійної роботи. Після II з'їзду РСДРП, на якому завершилась багаторічна боротьба В. І. Леніна за створення марксистської пролетарської партії в Росії, тут перебувало Російське бюро ЦК РСДРП. Прибувши до Києва, Ганна Іллінічна, Дмитро Ілліч і Марія Іллінічна стали активними його учасниками.

Появлення діяльності партійних комітетів стривожило царську охорону у Києві було арештовано 167 чоловік, у тому числі обох сестер і брата В. І. Леніна. Однак відсутність звинувачувального матеріалу і революційне піднесення в країні змусили владу, через п'ять з половиною місяців звільнити з тюрми Марію Іллінічну, через шість — Ганну Іллінічну і через одинадцять — Дмитра Ілліча. За ними було встановлено нагляд поліції. Продовжувати революційну роботу стало неможливо, і родина Ульянових залишила Київ.

Про всі ці події детально розповідають документи експозиції квартири-музею Ульянових у Києві, відкритої в будинку № 12 по вулиці Ульянових.

П. ШВЕЦЬ.

З усіх кінців світу приїжджають люди поклонитися великому Леніну...

В ПАРТКОМІ АКАДЕМІЇ

Відбулося чергове засідання парткому академії. Заслухавши і обговоривши доповідь проректора з учбової роботи А. В. Циліурка про заходи в галузі навчально-виховного процесу, що випливають з рішень листопадового (1979 р.) Пленуму ЦК КПРС і постанови ЦК КПРС «Про 110-у річницю з дня народження Володимира Ілліча Леніна», партійний комітет відзначив, що в академії ведеться цілеспрямована робота по дальшому вдосконаленню навчально-виховного процесу.

Ректорат, учбово-методичний кабінет, деканати та кафедри розробили рекомендації з покращення самостійної роботи студентів.

Однак партком, партбюро факультетів, партгрупи ще мало заслуховують звіти і інформації деканів, завідувачів кафедр, окремих викладачів про їх роботу. На ряді кафедр ще повільно запроваджуються інтенсивні форми навчання, не на відповідному рівні

проводяться відкриті заняття і обговорення їх результатів.

Партком постановив вважати головним завданням партійних, комсомольських і профспілкових організацій забезпечення виконання останніх рішень і постанов ЦК КПРС. Сектор навчально-виховної роботи парткому у лютому 1980 року повинен провести семінар членів партбюро факультетів і партгрупоргов кафедр з питань їх роботи. У квітні 1980 року потрібно провести збори партійного активу вузу з порядком денним «Завдання колективу академії по вдосконаленню навчально-виховного процесу».

Заслухавши інформацію голови центральної групи народного контролю УСГА П. Я. Роговського про результати перевірки ходу виконання науково-дослідних робіт кафедрою технології металів з комплексної цільової програми «Київ-ліття», партком постановив: ректорату надати кафедрі

технології металів матеріальну допомогу у виконанні цієї програми, вважати доцільним залучити до проведення стендових і польових випробувань дослідних гілз кафедру тракторів і автомобілів, закріпити за кафедрами технології металів та тракторів і автомобілів необхідну кількість тракторів учбового господарства «Великоснітинський».

Партком розглянув питання про стан ідейно-виховної роботи в гуртожитках № 6 і № 8 і постановив: звернути увагу деканів і партбюро зооінженерного, агрохімічного і ветеринарного факультетів на серйозні недоліки в проведенні ідейно-виховної роботи, що призвело до порушення встановленого порядку поселення в гуртожитки. Комсомольському і профспілковому комітетам вказано на необхідність посилення керівництва роботою студрад гуртожитків, надання їм постійної, більш дієвої допомоги в організації ідейно-виховної роботи.

Засідання комітету комсомолу

Відбулось засідання комітету комсомолу, на якому було широко розглянуто питання соціально-побутових умов проживання студентів у гуртожитках.

З інформацією про стан справ у гуртожитках виступив голова комісії комітету комсомолу О. Губан. Він відзначив ряд серйозних недоліків у цій справі, наприклад, неправильне поселення окремих студентів у гуртожитки, погану забезпеченість інвентарем, погані санітарні умови, порушення студентами правил поведінки в гуртожитках тощо. Особливу увагу було звернуто на стан справ у гуртожитку № 6.

В обговоренні цього питання взяли участь про-

ректори академії А. В. Циліурк, Б. Ф. Мінкін, секретар комітету комсомолу Г. І. Нестеров, його заступник В. Рябенко, члени комітету комсомолу В. Дубровін, О. Нечипоренко, голови студрад гуртожитків.

Комітетом комсомолу було прийняте рішення — негайно усунути визначені недоліки. Було суворо вказано секретарям комсомольських бюро факультетів ветеринарного, агрохімії і ґрунтознавства та зооінженерного за відсутність належного контролю за станом справ у гуртожитках.

Матеріали перевірки передані в адмінгоспчастину для вжиття негайних заходів.

ЗА СЕБЕ І ЗА КОЖНОГО

У СТУДЕНТІВ нашого орденосного вузу зараз гаряча пора — сесія, а у членів комсомольської організації співробітників учбової частини і бібліотеки тривають звичайні робочі будні. І, як завжди, насичені вони не тільки виробничими, але й громадськими справами.

Щойно відбулись перші в ювілейному році комсомольські збори. Їм була приділена особлива увага, адже в минулому комсомольська організація співробітників учбової частини неодноразово піддавалась справедливій критиці за пасивність, відсутність чітких планів роботи тощо. Чи в змозі новообране наприкінці минулого року комсомольське бюро зрушити, врешті-решт, справи з мертвої точки?

По першому питанню порядку денного виступила секретар організації Наталка Козляньська. Вона розповіла про розподіл обов'язків у бюро, зачитала перспективний план заходів на найближчий рік. Зважаючи на невисоку, на жаль, громадську свідомість деяких членів організації, комсорг запропонувала з усією суворістю ставитись до порушників комсомольської дисципліни, до

тих, хто зриває комсомольські дозвілля чи проведення громадських заходів. На жаль, сказала Н. Козляньська, за прикладами недисциплінованості далеко ходити не доводиться. Навіть на сьогоднішні збори кілька чоловік не з'явилися без поважних причин. Треба суворо спитати з них.

Заступник секретаря з ідеології Сергій Руденко розповів про завдання комсомольської організації у світлі підготовки до святкування 110-річчя з дня народження В. І. Леніна. Специфіка праці комсомольців — співробітників учбової частини — не завжди дозволяє повноцінно проводити загальноприйнятні заходи, тож головна увага повинна бути звернута на самостійне вивчення комсомольцями ленінської спадщини, відповідне оформлення до ювілейних днів наочної агітації на робочих місцях, випуск спеціального номера стіннички організації та, головне, на чітку підготовку і проведення ювілейного Ленінського комуністичного суботника.

За ініціативою зборів був обраний організаційний комітет суботника у складі трьох чоловік. Закріплені відповідальні за місце проведення суботника, за облік

комсомольців, організацію ювілейного мітингу. Ще багато часу для того, щоб найкращим чином підготуватися до свята праці і провести його на високому рівні.

Збори розглянули також питання про призначення політрука сандружини штабу цивільної оборони.

Несподівано вийшло так, що під кінець постало питання про поточну культурно- і спортивно-масову роботу. «По гарячих слідах» був ухвалений черговий культпохід до кінотеатру і недільна ліжка прогулянка. У минулому комсомольці учбової частини не часто брали участь навіть у таких розважальних заходах, то ж можна пояснити певне недовір'я до них зараз. Та сподіватимось, що пасивність юнаків і дівчат буде переборена найближчим часом.

Збори пройшли, залишивши після себе багато нових завдань. Справа комсомольців — впоратись з ними успішно і гідно зустріти 110-річний ювілей вождя світового пролетаріату.

Н. СКУТСЬКА,
член комсомольського бюро
учбової частини.

В КОЛІ ДРУЗІВ

Поняття «студентська дружба» давно ввійшло в наш лексикон. І всі ми добре розуміємо, що маєтись на увазі не тільки особиста дружба між окремими студентами, але й творчі стосунки між колективами різних факультетів.

Такі, наприклад, стосунки, які склалися у нас, студентів факультетів механізації та економіки сільського господарства. Те, що студенти обох факультетів допомагають один одному в навчанні — секрета не складає. В громадській своїй діяльності вони теж працюють пліч-о-пліч. Здавалося б, у відпочинку в кожного свій шлях. Та де там! Відпочивати студенти обох факультетів теж намагаються разом. Яскра-

вим прикладом цього служить новорічний бал, який за давньою вже традицією колективи факультетів відсвяткували разом.

Горіли вогні на новорічний красуні-ялині, вигравали музики, веселий ширий сміх студентів наповнював чималий зал павільйону «Молодіжний». Пісні, запальні танці, різноманітні конкурси, вікторини — все генерувало святковий, щасливий настрій.

Скільки радощів приносять хвилини, проведені в колі друзів! Адже такі зустрічі зближують наші факультети.

В. СОКОЛОВСЬКИЙ,
студент III курсу факультету
механізації сільського господарства.

В дослідній лабораторії ветфаку.

Фото І. Погурського.

УВАГА — СЕСІЯ!

Мануальні хлібороби складають іспити.

Фото Г. Аркадьєва.

ОДНЕ СЛОВО — ЕКЗАМЕНИ

КОРИДОРАМИ учбових корпусів хліборобської академії проходять сесія. І незабаром студенти перегорнуть ще одну сторінку своїх залічковок. Давай, читач, разом з тобою пройдемо «по слідах» сесії.

Ось у коридорі гурт студентів. Неподалік біля вікна стоїть староста курсу агрономічного факультету Юрій Дзюбан і вдивляється у снігову панораму зими. Сніжинки кружляють у морозному повітрі і повільно сідають на мерзлу землю. Набравшись сміливості, перебиваю його думки:

— Чи у всеозброєнні підійшов курс до екзаменаційної сесії?

— На передекзменаційних зборах курсу аналізувалось навчання студентів. І хоча атестовані були всі, загальна низька оцінка знань з окремих предметів не могла нас не турбувати. Студентів було зобов'язано взятись за активне навчання, щоб скласти зимову сесію якомога краще. Сьогодні групи курсу складають перший екзамен. Хвилююся за себе і за своїх товаришів.

Але ми можемо уже не хвилюватись за Юрія, бо відомо: перший екзамен увінчався для цього п'ятіркою. Йдемо далі. Біля аудиторії № 43 студенти 3 групи IV курсу агрономічного факультету Вони чекають своєї черги зайти до аудиторії, де відбувається іспит з овочівництва. Всі заклопотані, одні листають сторінки конспекта, інші про щось сперечаються між собою, зважають, кому яку оцінку поставити суворий екзаменатор, і знову хапаються за книжки. Одним словом, ділова екзаменаційна атмосфера.

Дівчата, приміром, веселять хлопців своєю «вірою» в прикмети. Та це тільки по цей бік дверей. А коли заходять до аудиторії, забувають про всі прикмети, беруть білет, швиденько на чистому аркуші паперу пишуть відповіді на запитання і відповідають значно краще хлопців.

Впняткову увагу у минулому семестрі студенти надавали вивченню предмета. «Економіка сільськогосподарського виробництва». Специфіка цього курсу вимагає тривалої і глибокої підготовки. Творче вивчення першоджерел класиків марксизму-ленінізму майбутні технологи полів органічно поєднували з матеріалами з'їздів і пленумів партії, які охоплюють усі життєво важливі питання комуністичного будівництва. І ось результат. Відмінні оцінки на іспиті з економіки отримали члени комсомольського бюро курсу Іван Курта і Василь Яван, студенти Микола Пазарчук, Іван Коваль, Василь Хухуда.

На екзаменах, як правило, випадковостей не буває, бо тільки той студент, який регулярно протягом семестру раціонально використовує свій навчальний час, не лінується зайвий раз взяти у руки підручник, не лякається самостійної роботи з додатковою літературою, пожинає на сесії вагомий плід. Дарма окремі невдахи вносять паніку у мужні чоловічі ряди. Та таких небагато. Оцінки майже у всіх гарні. От і радіють, один за всіх і всі за одиого...

Ось аудиторія випускає чергового «шасливчика», який уже склав іспит. Ділова атмосфера зразу ж порушується. «На який білет відповідав? Що питає викладач додатково? Сорти... Норми вислау...» — ось питання, які хвилюють всіх.

Доценту А. О. Николаєвській прийшло було вивести у восьми залічкових книжках оцінку «відмінно». Відмінні знання показали заступник секретаря комсомольського бюро факультету Віктор Антоненко, члени ВЛКСМ Олександр Котенко, Володимир Романець, а також студенти Володимир Кікоть, Катерина Бурбурська.

Здобутки сесії радують. На першому екзамені четвертокурсники агрофаку отримали 23 п'ятірки. Приклад у своїх групах показали Володимир Вінничук, Михайло Кот, Володимир Семеняк, Володимир Вереску. У їх залічковках красуються самі «п'ятірки». Сесія для них — це не тільки напруга емоцій, а чудова призма, крізь яку видно всі плюси і мінуси у навчальній роботі.

Добрій старт зимової екзаменаційної сесії кличе весь студентський колектив курсу до нових висот у соціалістичному змаганні за першість, і комсомольці роблять все для того, щоб скласти іспити без тріпок. Відмінних оцінок вам, майбутні технологи полів!

В. ГАВРИЛЮК.

ПОНАД ПІВСТОРІЧЧЯ НА СЛУЖБІ НАУЦІ

6 ЛЮТОГО виповниться 100 років з дня народження Заслуженого діяча науки УРСР, доктора медичних наук, професора Миколи Памфіловича Вашетка, відомого радянського паразитолога.

М. П. Вашетка народився у селі Миколаївка (тепер Бахмацький район Чернігівської області) в родині службовця. У 1908 році він з відзнакою закінчив Київський університет (медичний факультет) і став працювати прозектором кафедри загальної патології на тому ж факультеті.

У 1913 році М. П. Вашетка захистив дисертацію на ступінь доктора медичних наук. З 1914 по 1923 рік він читав курс гістології на медичному відділенні київських вищих жіночих курсів.

Кілька років (з 1918 по 1931 р.) вчений очолював кафедру паталогічної фізіології Київського медичного інституту. Він є організатором Донецького медичного інституту, де з 1931 по 1936 рік завідував кафедрою патфізіології.

З 1936 року і до останніх днів свого життя професор Вашетка очолював кафедру паталогічної фізіології Київського ветеринарного інституту, а потім ту ж кафедру УСГА. Одночасно вчений був заввідділом патфізіології Київського інституту невропатології та заввідділом патфізіології Українського інституту ортопедії і травматології.

За 52 роки своєї наукової і педагогічної діяльності вчений опублікував понад 60 наукових праць з найрізноманітніших питань патфізіології і суміжних з нею дисциплін.

Особливий інтерес представляють його роботи з паталогії нирок і сечовиділення, впливу ультрафіолетового проміння на процент сечовиділення. Ці роботи одержали широке визнання в радянській і зарубіжній літературі. Всі вони мають тісний зв'язок з практичними проблемами медицини і ветеринарії.

За успішне виконання урядового завдання по вивченню невідомого масового захворювання коней в нашій республіці професор М. П. Вашетка у 1939 році був нагороджений медаллю «За трудову відзнаку».

Вчений приділяв велику увагу підготовці наукової зміни. Під його керівництвом виконано і успішно захищено 15 докторських, 20 кандидатських дисертацій.

Саме з ім'ям М. П. Вашетка зв'язано обов'язкове введення для студентів лабораторно-практичних занять з курсу паталогічної фізіології. Його учнями були відомі громадські діячі нашої країни — герой громадянської війни М. О. Щорс, Герой Радянського Союзу професор П. М. Буйко та інші.

Сам Микола Памфілович брав активну участь у громадському житті. Так, у 1932 році він був депутатом Київської міської ради депутатів трудящих першого скликання, постійним членом бюро секції наукових працівників Українського республіканського відділу професійних працівників Вищої школи.

Професору М. П. Вашетку було присвоєно звання Заслуженого діяча науки УРСР.

В. ГРАБ,
доцент кафедри фармакології і патфізіології.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ — вірний друг африканських країн, що розвиваються. Десятки тисяч радянських спеціалістів, вчених, викладачів їдуть в Африку, щоб допомогти народу чорного континенту ліквідувати вікову відсталість. Чимало викладачів і співробітників УСГА в різний час працювали в африканських країнах. Сьогодні ми пропонуємо вашій увазі статтю доцента ветеринарного факультету С. МЕДВЕДЬОВА, який розповідає про національну звичай дружнього народу Гвінеї.

Кожного року в кінці травня, коли сухий сезон вже закінчується, а дощовий період ще не настав, за давньою традицією у Верхній Гвінеї відмічають Свято Рибалки.

Ось і цей рік не виняток. Свято має відбуватися в селі Баро, що в 50 км від Канкана, другого по величині міста в Гвінейській Республіці. Рано-вранці збираємося в дорогу. Наш «ГАЗ-69», що дуже популярний на африканських дорогах, легко долає численні підйоми. Кілька разів ми переїжджаємо річки вброд (багато з них пересохли під час спеки). З обох боків грейдера — саванна та рід-

ПО КРАЇНАХ І КОНТИНЕНТАХ

СВЯТО В ГВІНЕЙСЬКОМУ СЕЛИЩІ

колісся. Природа в цих місцях бідніша, ніж, наприклад, в Лісовій Гвінеї, але й тут часто зустрічаються велетенські баобаби та стрункі кокосові пальми. З тваринного світу представлені дикі кабани, антилопи, слони, леви, особливо багато мавп і змій. В річці Міло, вздовж якої пролягає наш шлях, живуть крокодили і бегемоти.

А ось на дорогу вискакують дві мавпи: доросла і менша. Мавпеня влаштується посередній шляху і з цікавістю спостерігає за нашим наближенням. Ляпас сердитої мамаші — і обидві зникають в гущавині.

Наш добровільний гід Секу Бамба, декан сільськогосподарського факультету Канканського політехнічного інституту, де ми працюємо викладачами, розповідає про різкі зміни, що сталися за роки незалежності країни, про велику допомогу, яку надає Радянський Союз в розробці покладів бокситів, в підготовці національних кадрів. Важливі завдання стоять і в галузі сільського господарства, адже Гвінея аграрна країна. Скрізь нас зустрічають гостинно і приязно.

— Тана те? — питають про здоров'я.

— Тана сіте, — відповідаємо в тому ж дусі, мовою народності малінке, що викликає загальне пожвавлення і посмішки. Багато гостей прибули сюди із сусідніх районів: Куруси, Фарани, Кісідугу, Сітірі.

Під звуки пісень гомінлива процесія рушає до центральної сільської площі, оточеної десятками гострових гвінейських хатинок — хаз.

В тіні розлогого манго розміщуються запрошені, а навкруги численні глядачі. Губернатор рекомендує гостей. Аплодисментами і криками схвалення зустрічають господарі і гості повідомлення про те, що на святі присутня група радянських викладачів.

І ось звуки десятків там-тамів сповіщають про початок фольклорної вистави. Починаються неповторні за своїм колоритом і темпераментом африканські танці: ритуальні, побутові, жартівливі і сатиричні. Особливо запам'ятовується «Танець сильних чоловіків». Двома колонами перед глядачами проходить напівголі розмальовані татуировками воїни з бойовою зброєю в руках, з різнобарвними амулетами та атрибутами воїнської доблесті. Їх натренова-

ні м'язи наче висічені з чорного мармуру.

Під войовничі вигуки в центрі з'являється «бог війни» — стрункий, високий молодий гвінец в металевих датах і блискучому шоломі з різнокольоровим пір'ям.

Хода воїна велична і горда, нагадує хід бійця півня на передодній поединку. За його сигналом розпочинається змагання в силі, спритності, сміливості та витривалості.

Напруження зростає, звуки там-тамів зливаються в судильний гуркіт, воїни впадають в екстаз, деякі танцюють босими на розлечених вуглях вогнища, що догорає, інші підбадьорюють себе ударами батога по голих спинах.

В танець вступають все нові й нові цивільні особи з числа глядачів, і нарешті сам величезний губернатор не витримує і кидається у танок. Більше тридцяти хвилин триває це неповторне видовище, врешті-решт воїни укладають перемир'я і знесилені залишають імпровізовану сцену.

Свято продовжується на березі великого, але неглибокого озера, названого священним. За традицією, що стала тут законом, в озері заборонено ловити рибу протягом всього року. І тільки в день свята дозволяється риболовля. Сотні рибалок, серед яких більшість жінки, розмістилися на берегах озера, чекаючи сигналу.

І ось рибна «сафарі» розпочалась. З вигуками і жартами у воду кидаються й старі й малі, з надією на добрий результат. Рибу накривають спеціальними кошми, виготовленими з слонової трави, або ж вловлюють за допомогою підсак.

Рибалок супроводжує успіх. Ось один з них виносить з озера велетенського сома, голова якого лежить на плечі вдалого рибалки, а хвіст тягнеться по землі. Але це екземпляр рідкісний. Інші ж вдовольняються трофеєм більш скромним. Біля двох годин триває унікальна по масовості риболовля, жоден з її учасників не залишається без улову.

Надвечір усі мешканці села і гості знову виспали на вузькі сільські вулички. Знову гримлять там-тами, лунають пісні, які супроводжують дивовижні за різноманітністю та ритмічністю танці, що ввійшли в плоть і кров кожного гвінея. До півночі буде продовжуватися це дивне свято. А нам пора в дорогу.

До побачення, Баро, ми завжди будемо пам'ятати зустрічі на березі твого священного озера.

«Континент, що прокидається...».

Так називають зараз Африку. Ще недавно її називали краєм злиднів, краєм рабства. Та все вище і вище підіймається над чорним континентом сонце свободи. І в молодих африканських країнах, що розвиваються, екзотика глиняних хатин зустрічається все рідше і рідше.

На знімку: гвінейське селище.

Фото автора.

НАЗУСТРІЧ 1500-РІЧЧЮ
КИЄВА

НЕЗВАЖАЮЧИ на безперечний успіх вивчення вмісту саркофага Ярослава Мудрого у 1939 році, залишалося ще багато сумнівів і нерозв'язаних питань. По-перше, парні слов'янські поховання зустрічалися дуже рідко,

II. ЗАГАДКА САРКОФАГА

про поховання Ірини разом з Ярославом не було жодних відомостей у літопису. Тому дослідники вважали, що її кістка міг потрапити до гробниці Ярослава під час упорядкування Софіївського собору при митрополиті Кириллі III, що прибув до Києва у 1250 році.

По-друге, княгиня Ірина померла майже на чотири роки раніше, ніж Ярослав.

І, по-третє, літопис під 1439 роком повідомляє, що дружина Київського князя Ярослава нібито була похвана у Софії Новгородській. Щоправда, з цього літописного повідомлення незрозуміло, про яку дружину Ярослава йдеться: про Ірину чи про першу дружину князя, що була матір'ю його першого сина Іллі, котра померла ще під час князіння Ярослава у Новгороді?

Нові матеріали, які дали можливість суттєво доповнити дані попередніх досліджень гробниці, одержано під час нового розкриття саркофага, у квітні 1964 року. Саркофаг треба було відкрити для проведення санітарно-консерваційних заходів, а також, щоб покласти у нього кістки, які ще перед війною взяли для антропологічних досліджень і відправили до Ленінграда, де вони пробули

всю блокаду; до музею їх повернули лише у 50-х роках.

Кришку саркофага (вагою 2 тонни) за допомогою важелів зсунили у східному напрямку приблизно на один метр. Спочатку вирішили ретельно почистити саркофаг, а потім дослідити і обміряти його всередині.

Виявилось, що всередині саркофага — прямокутної форми (78x90x200 см) хоч бокові стінки його біля дна дещо закруглені. Товщина стінок досягає 14 см. Кришка гробниці з внутрішнього боку має заглиблення, що нагадує напівциркульне склепіння радіусом 45 см. Для того, щоб кришка не зсувалася, на її краю вроблений спеціальний паз, у який в закритому стані входить бортик шпильної частини саркофага. Шпильна між кришкою і ящиком замазувалася після поховання вапновим розчином, що надавало необхідної герметичності.

Після ретельної очистки саркофага від пилу, паперу і монет, що їх накидали туди вже у наш час відвідувачі собору, комусь спало на думку вибрати залишки сміття пілососом. Потім днище саркофага протерли із західного боку вологою ганчіркою. І раптом там, де лежать голови мертвих у слов'янських похованнях, чітко проступили два червонувато-бу-

рих півксла, розташованих поряд. Не могло бути жодних сумнівів — це були відбитки двох спин похованих!

Вивчення відбитків показало, що західна частина днища саркофага перед похованням була вирівняна шаром вапнового розчину. Мабуть, внаслідок герметичної закупорки саркофага і розкладу трунів вапно без доступу повітря затвердівало повільно, внаслідок чого на ньому утворилися чіткі відбитки. Коли невеликі шматочки вална, узяті з цих місць, дослідили під мікроскопом, з'ясувалося, що вони становлять собою відбитки тонкої тканини червоного кольору, якою були обгорнені тіла похованих або, можливо, застелене днище саркофага.

Те, що на днищі гробниці виявили два відбитки спин похованих, стало незаперечним доказом, що в саркофазі було парне поховання. Один з відбитків був розташований ближче до західної стінки саркофага, а другий — трохи віддалік від неї, що вказувало на різний зріст похованих у гробниці. Парне поховання і різний зріст цілком відповідали висновку, що у саркофазі були тіла Ярослава Мудрого і його дружини Ірини.

Антропологічне дослідження кістяків встановило, що зріст

Ярослава становив 172—175 см, а Ірини — на 5—6 см менше. Крім того, спостереження показали, що тіло Ярослава (вищого зросту) було покладено біля північного борту, а тіло Ірини (нижчого зросту) — біля південного борту саркофага, тобто таким чином, що Ірина, як дружина князя, лежала праворуч від нього, як і вимагалось за давньоруським поховальним обрядом.

Цікавими виявилися і відбитки на вапновому розчині у тому місці, де були голови похованих. З північного боку на місці голови Ярослава, приблизно на рівні ший, на валні чітко відбилися дві прямокутні пружки, з'єднані ремінем. Безперечно, це були застібки багатой шийної гривни, одягненої на князя під час поховального обряду. Біля голови Ірини можна було помітити довгий і вузький відбиток складки матерії, мабуть, давньоруського головного убору — плата-убруса.

Після знайдення цих незаперечних доказів важко було сумніватися в тому, що в саркофазі було великокнязівське поховання XI ст. — Ярослава Мудрого та Інгігерд-Ірини.

І тут мимоволі знову згадуєш зарис Е. Лясоти. Звідки княгиня у XVI ст. могли знати, що у гробниці був похований Ярослав з дружиною? Це мабуть, так і залишиться нерозв'язною загадкою.

С. ВИСОЦЬКИЙ.

Велику увагу надають в нашій академії гармонійному розвитку особистості. Юнаки і дівчата мають змогу у численних гуртках художньої самодіяльності і спортивних секціях проявити свої здібності.

Звичайно, найбільш до серця молоді музика. І товаришують з нею студенти у хорових колективах, народному, духовому оркестрі, народному ансамблі «Колос», вокально-інструментальних ансамблях.

На знімку: виступає студентський вокально-інструментальний ансамбль.

Фото Г. Аркадьєва.

АНАЛІЗУЮЧИ СТАТИСТИКУ

Аналіз статистичних даних за минулий, 1979 рік свідчить, що загалом рівень аварійності в столиці України ось вже на протязі ряду років залишається стабільним, а кількість дорожніх пригод в Києві — досить високою. Неповага до правил, легковажне ставлення до законів доріг призвело до того, що за минулий рік трапилось 1868 дорожньо-транспортних пригод, в яких загинуло 154 особи та 1454 поранено.

Розглянемо більш детально цифри цієї сумної статистики. З вини водіїв сталось 1066 дорожніх пригод. Порівнюючи з 1978 роком, ця цифра дещо збільшилась. Однак вперше за кілька років вдалось досягти зниження аварійності серед автолюбителів. Досить сказати, що кількість загиблих з вини індивідуальних власників транспорту зменшилась майже в 2 рази.

Цілеспрямована, широка боротьба з лихачами теж дала свої результати. Вдалось досягти різкого (до 63 процентів) зниження кількості загиблих з цієї причини. Чимало аварій сталось внаслідок порушень правил проїзду перехресть, виїзду на смугу зустрічного руху. Особливу увагу привертає те, що збільшилась кількість дорожніх пригод, винуватцями яких стали нетверезі водії. П'яниці вчинили 143 дорожні пригод, в яких 12 чоловік загинуло та 122 важко поранено.

Значною мірою нас турбує дисципліна пішоходів. Торік з владою вини під колесами транспорту загинуло 99 чоловік та 677 важко поранено. Дві третини загиблих в місті — пішоходи. Ці дані свідчать про те, що роботу, спрямовану на вивчення правил руху пішоходами, слід негайно активізувати. Однак в багатьох колективах вивчення правил по чотиригодинній програмі не проводиться.

Окремо слід зупинитись на становищі з дитячим дорожньо-транспортним травматизмом. За рік, що пройшов, на вулицях Києва загинуло 8 маленьких пішоходів та 182 поранено.

В порівнянні з 1978 роком вдалось досягти зменшення цих цифр. Однак стан справ з дитячим дорожньо-транспортним травматизмом викликає тривогу. В багатьох школах міста уроки по вивченню правил руху проводяться формально, не скрізь організовано загони юних інспекторів руху. Багатьом шефам не завадило б поцікавитись, як ідуть справи у підшефній школі, надати дієву допомогу.

Тільки висока дисциплінованість всіх учасників руху, неухильне дотримання правил може гарантувати безпеку. Це в однаковій мірі стосується і водіїв, і пішоходів.

М. ШИНКАР,
старший лейтенант міліції,
інструктор Управління ДАІ.

„Москва сльозам не вірить“

Таку назву має новий художній фільм, створений на кіностудії «Мосфільм» кінорежисером Валентином Черних та режисером-постановником Володимиром Меньшовим. Картина скоро вийде на екрани країни.

Про що фільм? Про людей. Хороших, не дуже гарних, цікавих і

не зовсім. Про їх життя, діла і про кохання. Світле і чисте. А таким воно буває тільки у людей, які стоять на твердих життєвих позиціях.

Дія цієї кінокартини розвивається у двох часових площинах — в 1958 році, коли трьом головним героїням було по двадцять

років, і в 1978, коли вони представляють перед нами вже зрілими людьми.

...Три подружки, провінційні дівчата, приїхали до Москви. Живуть вони в одній кімнаті робітничого гуртожитку, а працюють в різних місцях. Катя — слюсарем на заводі, Людмила — на хлібзаводі, Антоніна — штукатуром на будівництві. Вони сповнені активності в упорядкуванні свого життя (кожна по-своєму), в пошуках щастя (кожна свого).

До чого вони прийдуть, чи зможуть перебороти життєві труднощі, чи не схиляться під ударами, які завдає доля...

Екран переносить глядача зразу через два десятиріччя і показує, як же розпорядились героїні своїм життям, хто був правим у своїх прагненнях, у своєму розумінні щастя.

У фільмі знімалися відомі кіноактори: Віра Аленцова, Олексій Баталов, Олег Табаков, Володимир Басов, Ірина Муравйова та інші.

Ю. КАРМАЗІН.

З ІСТОРІЇ РЕЧЕЙ

в Ассирії — краплиновидні, обтічної форми, обшиті дзвониками, в Персії — майже конічні з чітко визначеним корпусом.

На початку XVIII сторіччя парасолька з'являється в Англії — одному з найдоштовіших районів Європи. Свою нову якість захистити не тільки від сонця, але й від дощу — парасолька набула саме там. Її робили з матеріалу, що не промокав, з основою з китового вусу або деревини. Вона була незручною, важкою. Поступово форма парасольки вдосконалюється. В наші дні вона стала легкою, компактною і зручною.

Перші дзеркала, які дійшли до нас, робили з срібла і бронзи, льодовий бік гладко полірували, а зворотній вкривали гравіровкою або рельєфом. Древні греки полюбили дзеркала з бронзи. Ручку часто робили у вигляді скульптурної фігури, так що дзеркало можна було поставити на стіл. В Європі жінки звичайно задовольнялись маленькими дзеркалами з полірованого металу. Їх підвішували до паска на шнурі або ланцюжку. Лише в XIII віці в Європі вперше з'явилися скляні дзеркала з Венеції. В Росію у XVII віці з Заходу ввозили багато дзеркального скла. Такі дзеркала були дуже дорогі, але, незважаючи на це, кожний жєних з будь-

яким достатком намагався подарувати нареченій таке дзеркальце.

Ще у XII сторіччі в Європі ані жінки, ані чоловіки не знали, що таке кишені, сумки. Серед багатьох новинок, привезених зі сходу після хрестових походів, були й гаманці — «сарацинські мішечки». Їх прив'язували до пояса і чоловіки, і жінки. Мішечки шили різних розмірів. Потім вони втратили своє минуле значення.

В чоловічому одязі з'явилися кишені. Але жінки надавали перевагу гаманцям або сумочкам. Вони починають носити їх в руках.

Коли вперше з'явилися рукавички, невідомо, але вже давньогрецький поет Гомер повідомляє, що пастухи і робітники користувались шкіряними рукавицями для захисту від рослин з гострими шипами.

В середньовічній Європі лідарі одягали рукавиці тільки на турнірах для захисту від удару. Тому їх виготовляли з грубої шкіри. Удар рукавицею означав виклик, оскарження. Інша справа, коли рукавицею дарувала дама. Це був знак великої милості: обранець міг бути впевнений в щирості її почуттів. Поступово рукавиці стають предметом повсякденного туалету. Чоловічі рукавиці були завжди короткими, довжина жіночих залежала від довжини рукава.

Зібрала Л. БЕЛЬДЕЙ,
слухачка відділення журналістики ФГП.

УВАГУ ЕСТЕТИЧНОМУ ВИХОВАННЮ САМОБУТНІЙ ТАЛАНТ

В ДЕРЖАВНІЙ Третьяковській галереї висить чудовий портрет великого російського поета О. С. Пушкіна. На ньому поет зображений в спокійній позі зі складеними на грудях руками, обличчя замріяне, задумливий погляд спрямований кудись вдаль, а може в себе. На задньому плані Муза з лірою. Цей портрет — одне з найкращих зображень Пушкіна — належить О. А. Кипренському.

Орест Адамович Кипренський народився 13 березня 1782 року на мизі Ніжинський (Петербурзької губернії). В метричній книзі конарської церкви майбутній художник записаний як позашлюбний син кріпосної селянки Ганни Гаврилової.

У 1788 році хлопець був відданий у Виховальне училище при Академії художеств і через 9 років поступив у клас історичного живопису, куди звичайно потрапляли здібні учні.

Першу золоту медаль художник одержав у 1805 році за історичну картину «Дмитро Донський після перемоги над Мамаєм».

Ще за рік до того, художник створив один з найталановитіших творів — портрет батька Адама Карловича Швальбе (за якого мати Ореста видала заміж через рік після його народження). Портрет вражав глядачів зрілістю, глибокою проникненням в людську натуру, майстерністю, яких досяг молодий художник на самому початку творчого шляху. Перед нами — вольова людина, сповнена сили духу і гідності.

Близьке виконання цього портрета вразило сучасників. В 1830 році він експонувався на художній виставі в Неаполі і, як писав сам художник, «академія зіграла таку штуку... Портрет батька вони вважають шедевром Рубенса, інші думали Ван-Дейка, а дехто Альбертіні в Рембрандти пожалував».

До ранніх творів художника належить і автопортрет (1808 року). В легкості, піднесеності, особливій натхненності образу, в своєрідності живописного і композиційного рішення яскраво відбилися риси нового ставлення до завдань портретного живопису.

Особистість і творчий шлях художника були просякнуті духом свободоловних перших десятиріч XIX сторіччя. Він художник-романтик, перший з портретистів вловив дух часу, опоетизував цінність і красу духовного багатства людини.

В лютому 1809 року О. А. Кипренський, прикомандирований на допоміжного скульптору І. П. Мартосу для завершення роботи над пам'ятником Мініну і Пожарському, їде до Москви. Тут розширюються зв'язки художника. Кипренський зустрічається з К. М. Батюшковым, П. А. Вяземським, В. А. Жуковським, з Денісом Давидовим тощо.

Атмосфера творчих суперечок, знаомство з художньою галереєю Ф. В. Растопчина, в якій нараховувалось до 300 експонатів (серед них, до речі, були картини Веласкеса, Ван-Дейка, Тінторето та інших), передвоєнний настрій російського суспільства мали величезний вплив на живописця.

Життя Кипренського в Москві, багате враженнями, сприяло інтенсивній художній діяльності. Тут він написав цілий ряд прекрасних портретів видатних діячів Росії.

В березні 1812 року Кипренський повертається до Петербургу. За групу портретів московського періоду йому було присуджено звання академіка портретного живопису.

Розквіт портретної творчості художника співпав з Вітчизняною війною 1812 року.

Художник створює також серію дитячих і юнацьких портретів, які вражають світлою цілеспрямованістю і характерною для Кипренського цих років гармонією. Портрети селянських дітей і взагалі малюнки дітей — цінний внесок в розвиток світової портретної графіки.

У 1816 році, отримавши звання радника Академії художеств, він, завдяки старанням друзів, їде до Італії.

В липні 1823 року Кипренський повертається на батьківщину. Росія тоді переживала час жорстокої аракеєвської реакції. В почесні члени Академії художеств були введені Аракеєв і Гурьев.

Придушення повстання декабристів Кипренського дуже пригнітило. Відомостей про ставлення художника до Таємного товариства нема, проте з багатьма з них він зустрічався в будинку кавалергардського офіцера Д. М. Шереметьєва, деяких знав, був у дружніх стосунках і, безумовно, переживав почуття глибокого хвилювання.

Незважаючи на глибоку духовну кризу, майстерність художника не послабилась. Портрет Пушкіна, про який ми вже згадували, став вершиною його творчості.

І. ШЕВЧЕНКО.

В. о. редактора С. РУДЕНКО.